Kadir Sûresi Diyanet Tefsiri
Gönderen Kadir Hatipoglu - Haziran 21 2017 03:00:00

İndiği Yer : Mekke İniş Sırası : 25 Âyet sayısı : 5 Nüzulü Mushaf'taki sıralamada doksan yedinci, iniş sırasına göre yirmi beşinci sûredir. Abese sûresinden sonra, Şems sûresinden önce Mekke'de İnmiştir. Bir rivayete göre müfessirlerin çoğu Medine'de İndiğini söylemişlerdir.[1][1] Âdı Sûrede Kadir gecesinden bahsedildiği için bu adı almıştır. "İnnâ enzelnâ" adıyla da anılmaktadır.[2][2] Konusu Kur'an'in Kadir gecesinde indirildiği bildirilmekte ve bu gecenin önemi anlatılmaktadır. [3][3] Meali Rahman ve rahîm olan Allah'ın adıyla... 1. Biz onu (Kuranı) Kadir gecesinde indirdik. 2. Bilir misin nedir Kadir gecesi? 3. Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. 4.0 gece melekler ve Ruh, rablerinin izniyle her bir iş için iner dururlar. 5.0 gece tan sökünceye kadar esenlik doludur. [4][4] Tefsiri 1-3. "Kadr" kelimesi sözlükte "güç, hüküm, takdir, şeref, ululuk" gibi anlamlara gelir. Özellikle Kur'an'm bu gecede indirilmesinin geceyi şereflendirdiğini ve kadrini yücelttiğini ifade etmek üzere ona bu İsim verilmiştir. Bu sûre inmeden önce gecenin böyle bir ismi yoktu. Duhân sûresinde "Biz onu mübarek bir gecede indirdik" (44/3) buyurularak bu gecenin bereketli, hayırlı, uğurlu, önemli ve kutsal bir gece olduğu açıkça ifade edilmiştir. Sûrenin ilk âyetinde Kur'an'm bu gecede, Bakara sûresinde de (2/185) Ramazan ayında indirildiği belirtilmiştir. Buna göre Kadir gecesinin Ramazan ayı içerisinde olduğu açıktır; Ramazan'ın hangi gecesine denk geldiği konusunda farklı görüşler vardır. Bununla birlikte, Buhârî ve Müslim'in kaydettiği, Hz. Âîşe'ye isnat edilen ve Alak sûresinde naklettimiz bir hadiste Hz. Peygamber'e ilk vahyin Ramazan'ın 27. gecesinde geldiği bildirilmiş; bu sebeple Kadir gecesinin Ramazan'ın 27. gecesi olduğu yönünde genel bir kanaat oluşmuştur. Bazı rivayetlere göre Kur'an bu ayın son on günü içinde inmeye başlamıştır. [5][5] Kadir gecesinin kesin olarak bildirilmemesi, insanların o gecede kazanacakları sevaplara güvenip diğer zamanlarda kulluk görevlerini ihmal etmelerini önlemek gibi bazı sebep ve hikmetlerle açıklanmıştır. Müfessirler, "Biz onu Kadir gecesinde indirdik" diye çevirdiğimiz 1. âyetteki "o" zamiriyle Kur'an'm kast edildiği konusunda İttifak etmişlerdir. [6][6] Kur'an'm, zamirle anlaşılacak derecede apaçık bilinen, tanınan, şanı yüce bir kitap olduğunu göstermek için adının açıkça anılmadığı belirtilir. "Biz onu indirdik" ifadesi "tamamını indirdik" mânasına geldiği gibi bundan "indirmeye başladık" mânası da anlaşılabilir. Âlimlerin çoğu, âyette "peyderpey İndirdik" anlamındaki "nezzelnâ" yerine "indirdik anlamındaki "enzelnâ" fiilinin kullanılmasını gerekçe göstererek burada Kur'an'm tamamının ulûhiyet makamından dünya semasına indirilmesinin söz konusu edildiğini ileri sürmüşlerdir. Bazı âlimler ise bu âyetle doğrudan Hz. Peygamber'e gelen Alak sûresinin ilk âyetlerinin kastedildiği kanaatindedirler. Her iki yoruma göre de söz konusu zaman diliminin Kur'ân-ı Kerîm'in indirilİşİne sahne olduğu ve bu olayla büyük bir değer kazandığı için bu sûrede ona "leyletü't-kadr" denilmiştir. [7][7] "Bilir misin nedir Kadir gecesi?" mealindeki 2. âyete cevap veren sonraki âyetlerde onun tarihinin açıklanması yerine bu gecenin önemi, insanlar için hayır ve bereketi üzerinde durulmuştur. Duhân sûresinde de Kur'an'm "mübarek bir gecede" İnidirildiği belirtilerek hüküm ve hikmet içeren bütün işlerin bu gecede ay-nldığı, belirlendiği ifade edilir. [8][8] Müfessirlerin bir kısmı, Kadir gecesinin bin aydan hayırlı

olduğunu bildiren 3. âyeti hakiki manasında anlayarak bu gecede yapılan ibadet ve hayırların, içinde Kadir gecesinin bulunmadığı tam bin ayda yapılanlardan daha çok sevap getireceğini belirtirler. Başka bir yoruma göre buradaki bin sayısı çokluktan kinayedir. Nitekim birçok dilde olduğu gibi Arapça'da da bin rakamı mübalağa yoluyla çokluğu anlatmak için kullanılmaktadır. Şu halde bu âyette Kadir gecesinde yapılan İbadet ve iyiliklerin diğer bütün zamanlarda yapılanlardan daha çok sevap getireceği ifade edilmiş olmaktadır. [9][9] 4-5. Burada Kadir gecesinin bin aydan hayırlı oluşunun başka bazı sebepleri açıklanmaktadır. Bu gece Allah Teâlâ'nın vereceği görevleri üslenmek üzere melekler ve Rûh yeryüzüne inerler. Müfessirlerin çoğunluğuna göre 4. âyetteki "Rûh"tan maksat Cebrail'dir. [10][10] Cebrail meleklerden biri olmakla birlikte makamının yüksekliğini ve şanının yüceliğini göstermek üzere ayrıca zikredilmiştir. Ruha "meleklerin ileri gelenleri, meleklerin dışında Allah'ın görünmez ordularından bir ordu, rahmet" vb. mânalar verenler de vardır. [11][11] 5. âyette bu gecenin esenlik ve mutluluk gecesi olduğu ifade edilmiştir. Zira melekler gecenin başından itibaren tan yeri ağanncaya kadar gruplar halinde inerek müminlere selam verirler. Bu durum gecenin karanlığı çekilİnceye kadar devam eder. Kadir gecesinde Allah Teâlâ rahman ismiyle tecelli etmekte, -Duhân sûresinin 4-6. âyetlerinden de anlaşıldığı üzere- bu tecelli en az bir yıl boyunca genel esenliğin devamını sağlamakta, düzeni ve dengeyi korumaktadır. Bu sebeple Ramazan'in son on gününe girildiğinde Hz. Peygamber dünyevî işlerden uzaklaşıp mescidde itikâfa çekilir, vaktini daha çok ibadet ve tefekkürle geçirirdi. [12][12] Dolayısıyla müminler de kadir gecesini ibadetle ve dualarla ihya etmelidirler. Hz. Âişe bu gecenin nasıl ihya edileceğini Hz. Peygamber'e sormuş, o da "Allahım! Sen affedicisin, affı seversin, beni affet!' de" şeklinde cevap vermiştir. [13][13] Kadir gecesi, "kandil geceleri" denilen ve zamanla İslâm kültür tarihinde kutsallığına inanılıp çeşitli ibadetlerle ihya edilen, hatta merasimlerle kutlanan gecelerden bîri ve en önemlisidir. [14][14]

[1][1] bk. Şevkânî, V, 554 Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, Prof. Dr. Sabrettin Gümüş, Kur’an Yolu:V/603. [2][2] Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, Prof. Dr. Sabrettin Gümüş, Kur’an Yolu:V/603. [3][3] Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, Prof. Dr. Sabrettin Gümüş, Kur’an Yolu:V/603. [4][4] Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, Prof. Dr. Sabrettin Gümüş, Kur’an Yolu:V/603. [5][5] Kurtubî, XVI, 124 [6][6] bk. Taberî, XXX, 166; Râzî, XXXII, 27; Şevkânî, V, 554 [7][7] M. Said Özervarh, "Kadr Sûresi", DM, XXIV, 140-141 [8][8] Duhân 44/3-4 [9][9] Şevkânî, V, 555; İbn Âşûr, XXX, 459 Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, Prof. Dr. Sabrettin Gümüş, Kur’an Yolu:V/604-605. [10][10] krş. Şu'arâ 26/193-194 [11][11] Râzî, XXXII, 34; Şevkânî, V, 555 [12][12] Buhârî, "İtikâf", 1; Müslim, "İtikâf", 1-5 [13][13] Tİrmizî, Da'avât", 84; İbn Mâce, "DuT, 5 [14][14] Geniş bilgi için bk. Halit Ünal, "Berat Gecesi", DİA, V, 475-476; M. Sait Özervarlı - Mustafa Uzun, "Kadir Gecesi", a.g.e., XXIV, 124-127; Nebi Bozkurt, "Kandil", a.g.e., XXIV, 300-301 Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, Prof. Dr. Sabrettin Gümüş, Kur’an Yolu:V/605.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler